Dinsdag, 17 Februari 1942 | DAGBLAD | 59ste Jaargang, No. 3530

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Olieverschepingen uit Maracaibo stopgezet.

7 Tankers gingen eraan.

Aanvaller van Aruba waarschijnlijk vernietigd.

Singapore heet nu „Shoonan Haven”.

„Scharnhorst” en „Gneisenau” buiten gevecht.

Londen verwacht verandering in britse cabinet.

DE OVERGAVE VAN SINGAPORE.

Een Domei-bericht uit Singapore gaf volgende verslag van de overgave: uitenant Tomoyuki Yamasjita, Commandant van de Japanse expeditiejdkrachten, aanvaardde bij de hissche bijeenkomst van gisteravond t Luitenant Generaal A. E. Percival, Commandant van de Britse strijdachten in Singapore, bij het dicteren n de Japanse voorwaarden voor de ergave van Singapore op afdoende ze de volle verantwoordelijkheid or het leven van de Britse en Australische troepen, evenals voor de Britse ouwen en kinderen, die in Singapore ven.

Met de verklaring: „Verlaat u op n Japansen Busjido (oorlog van den ijger — ridderlijkheid), eiste Yamao een snelle inwilliging van de Japanse voorwaarden voor de overgave. t volgende gesprek vond plaats tusn den Japansen en den Britsen Commandant:

Yamasjita — Ik wens dat de antoorden kort en ter zake zijn. Ik zal chts luisteren naar een onvoorwaarlijke overgave.

Percival — Ja.

Yamasjita — Zijn er Japanse soldan door de Britten gevangen genoen?

Percival — Neen. Geen enkele.

Yamasjita — Hoe staat het met de panse burgers?

Percival — Alle Japanse burgers, die interneerd werden door de Britten, n naar Indië gezonden. Hun leven ordt echter volkomen beschermd or de Indische Regering.

Yamasjita — Ik wil niet horen of gij ilt overgeven of niet, doch indien gij t wilt, eis ik dat het onvoorwaardek zal geschieden. Wat is uw antoord, ja of nee?

Percival — Wilt gij mij tot morgen d geven?

Yamasjita — Morgen? Ik kan niet achten en gij kunt verwachten, dat e Japanse strijdkrachten hedenavond allen aanvallen.

Percival — Wat denkt gij ervan te achten tot heden 21.30 uur Singapore ijd?

Yamasjita — Indien dat het geval is, ullen de Japanse strijdkrachten de anval reeds geopend hebben. Wilt gij eggen ja of neen?

Percival zwijgt.

Yamasjita — Ik wens een beslissend ntwoord en omtrent een onvoorwaarelijke overgave. Wat zegt gij?

Percival — Ja.

Yamasjita — Goed dan. Het bevel m met vuren op te houden moet prees om 22 uur gegeven worden. Ik al ogenblikkelijk duizend Japanse roepen zenden in het stadsgebied om e vrede en rust te bewaren. Stemt gij aarin toe?

Percival — Ja.

Yamasjita — Indien gij deze voorwaarden schendt, zullen de Japanse roepen geen tijd laten verloren gaan m het algemeen offensief op de stad Singapore te openen" (Tokio, (AP) 16.2).

HET LAATSTE TELEGRAM.

Een Britse koloniale autoriteit zeide, dat de watervoorraad van Singapore ten einde liep, toen Generaal Percival zich overgaf.

Sir Shenton Thomas, Gouverneur van Singapore, telegrafeerde op Zaterdag, dat het voorzieningssysteem van de stad „zeer ernstig beschadigd was en de toestand waarschijnlijk niet langer dan 24 uur zou kunnen duren." Hetzelfde boodschap zeide, dat een millioen personen geconcentreerd was binnen een straal van 3 mijl. De koloniale autoriteit zeide, dat dit het laatste telegram was en „waarschijnlijk gezonden werd omstreeks de tijd van de overgave." Hij verklaarde, dat de burgerlijke bevolking „kalm doch verbijsterd" is en dat de passieve defensie- en brandweerdiensten doorwerken. Telefoonjuffrouwen zijn nog op haar post (Londen, (AP) 16.2).

NA DE VAL VAN SINGAPORE.

De Japanse Minister van Marine Admiraal Sjigetaro Sjimada deelde aan het Parlement mede, dat Japanse duikboten zich reeds in de Indische Oceaan bevinden en dat de Japanse vlootoperaties daar thans zullen toenemen.

Op gelijksoortige wijze werden uitgebreide operaties voorspeld, nu Singapore gevallen is, door Kolonel Hideo Ohira, hoofd van de persafdeling van het leger. Ohira zeide in een radiorede: „Japan is in een positie om over het lot van Indië en Australië te beslissen" (Tokio, (AP) 16.2).

NAAM VAN SINGAPORE VERANDERD.

Het Keizerlijke Japanse Hoofdkwartier maakte bekend, dat de Japanners Singapore „Shoonan Haven" zullen noemen. Men legde uit, dat Shoonan letterlijk betekent „Licht van het Zuiden" (Tokio, (AP) 17.2).

[De betekenis van Shoonan zoals in het bovenstaande telegram opgegeven is onjuist. Voor de toelichting zie men onder het „Nieuws van Vandaag". — Red.]

DE TOESTAND IN BIRMA.

Een overzicht gevende van de situatie in Birma zeide een Britse militaire commentator, dat er geen nieuwe aanvallen plaats hadden aan het Salween-front, doch dat er enige activiteit heerste bij Paan. De commentator zeide niet te weten of Thaton nog in handen van de Geallieerde strijdkrachten is (Londen, (AP) 16.2).

MOORDDADIGE STRIJD IN BIRMA.

Een moorddadige strijd woedde hedenavond in het woud nabij Thaton, terwijl de Japanners speerpunten wierpen tot op een afstand van 50 mijl van de spoorlijn, die de Birmaweg voedt. De zwaaiende linies van het conflict lagen tussen Thaton, een spoorwegstad op 40 mijl voorbij Martaban, en Duyinzeik, 6 mijl ten Oosten daarvan. De Britten zeiden, dat de gevechten duister waren en dat het zelf te betwijfelen valt wie eigenlijk in het bezit is van Thaton. Over de Rangoen-Martaban spoorlijn ligt Thaton slechts 50 mijl van het belangrijke knooppunt van Pegu. De Japanners schenen aan te vallen in de richting van Pegu om de spoorlijn door te snijden waarover de grote hoop voorraden naar China gaat naar het beginpunt van de Birmaweg te Lashio. Sommige militaire experts waren van mening, dat de Japanners zouden proberen de Golf van Martaban over te steken voor een rechtstreekse aanval op Rangoen. De Japanners gebruiken infiltratietactieken en steunen de landstrijdkrachten met duikbommenwerpers en gevechtsvliegtuigen, die op boomshoogte vliegen. Noordamerikaanse en Britse vliegtuigen concentreerden hun aanvallen op opslagplaatsen verbindingslinies en zouden — naar vermeld — ernstige afstraffingen toedienen.

Zelfs indien Rangoen zou vallen, zou de Birmaweg nog kunnen worden gebruikt. De voorraden zouden dan over een andere weg kunnen worden gevoerd van Calcutta door boven-Birma via Shamo in China. De Birmaweg zelf wordt niet direct bedreigd omdat de voornaamste Japanse poging tot nu toe is geconcentreerd ver ten Zuiden van het beginpunt. Duizenden Chinese veteranen, welke verspreid liggen langs de Noordelijke delen van het front, bewaken de weg direct (Rangoen, (AP) 16.2).

EEN PHILIPPIJNSE HELD.

Een Philippijnse korporaal, genaamd Pablo Bayangas, stierf dapper op het slagveld. Bayangas en een deel van zijn regiment waren uitgezonden om een detachement Japanners af te snijden, welk geland was op een punt in het Westen van Batan. Hij ging voor de hoofdmacht uit. Hij kroop in een vossenhol achter een grote boom, die een bospad dekte. Hij zag een grote groep Japanners op korte afstand door het struikgewas kruipen. Bayangas maakte zijn automatische geweer gereed en wachtte tot de eerste Japanner nog slechts 15 voet verwijderd was, waarop hij het vuur opende. Hij ledigde zijn magazijn en doodde 13 Japanners met 20 schoten. Doch een Japanse officier, die niet door hem opgemerkt was, kwam aankruipen van de andere zijde van de boom, terwijl Bayangas zijn geweer opnieuw laadde. De Japanse officier vuurde een pistoolschot af in het hoofd van den korporaal. Filipino-kameraden, die het schieten hoorden, kwamen over het pad aanlopen en doodden den vijandelijken officier. Zij vonden, dat het schot, welk den korporaal doodde, het laatste was in het pistool van den Japansen officier. (Door Clark Lee, met de Philippijnse verkenners op het slagveld van Batan, (AP) 16.2).

JAPS GEBRUIKEN 26 DIVISIES VOOR VEROVERINGEN IN HET ZUIDEN.

Van betrouwbare zijde wordt gemeld, dat de Japanners 26 divisies gebruiken voor hun Zuidaziatische veroveringen en voor de defensie van Japan. Een bron zeide, dat Japan thans een totaal van 108 divisies heeft gemobiliseerd, waarvan 36 de wacht houden aan de Russische grens en 46 nog in China opereren. 7 Divisies werden uit China gehaald om de aanval in het Zuiden te leiden. Bovendien werden nog 19 andere gezonden naar de strijd in het Zuiden of om Japan zelf te bewaken (Londen, (AP) 16.2).

WAARSCHIJNLIJKE VERNIETIGING VAN VIJANDELIJKE DUIKBOOT.

De legerluchtmacht onthulde „de mogelijke vernietiging" van een vijandelijke duikboot nabij de Oostkust door een bommenwerper van het leger. 4 Bommen werden geworpen nabij de duikboot, terwijl deze poogde snel te duiken na een Noordamerikaans tankschip te hebben aangevallen (New York, (AP) 16.2).

NIEUW NOORDAMERIKAANS SLAGSCHIP TE WATER GELATEN.

Het slagschip „Alabama" werd 9 maanden vóór de vastgestelde tijd te water gelaten.

Ter gelegenheid daarvan sprak de Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox het volgende:

„Schepen zullen in steeds toenemende hoeveelheden van onze werven stromen; schepen zullen ons de heerschappij op zee brengen; schepen zullen ons de overwinning brengen."

Knox zeide dat het te water laten van Noordamerikaanse oorlogsschepen een gewoonte zal worden, „een gewoonte, die naar ik hoop, steeds sterker zal worden met de Marine, want het is een gewoonte, die rechtstreeks naar de overwinning leidt. Wij moeten onze kusten en onze kustvaart beschermen. Wij moeten deze strategische gebieden beschermen, die belangrijk zijn voor onze defensie: Hawaii, het Panama-kanaal, de Caraïbische Zee. Wij moeten onze goede buren in het Zuiden verdedigen. Wij moeten zo goed wij kunnen de opkomende vloed van de Japanse agressie in de antipodes tegenhouden, tot wij onze krachten kunnen verzamelen om deze terug te werpen naar de plek vanwaar hij kwam. Deze activiteiten omvatten drie-vierden van de aardbol. Zij vereisen, dat wij zo spoedig mogelijk de macht verkrijgen van de zeeën, niet alleen van de oppervlakte, doch ook van de wateren daaronder en de lucht daarboven. Om deze ontzaggelijke taak ten uitvoer te brengen zal elk schip, dat wij kunnen gereed maken, nodig zijn" (Porthsmouth, Virginia, (AP) 16.2).

DUITSE VOORBEREIDINGEN IN ZUID-OOST EUROPA.

Vertraagde inlichtingen, die door reizigers werden verschaft, verhaalden van Duitse voorbereidingen in Zuid-Oost Europa, waarvan een deel klaarblijkelijk bedoeld is voor het lenteoffensief in Rusland, doch dat andere moeilijk anders uit te leggen zijn dan als het grondwerk voor een aanval op Turkije. De reizigers zeiden, dat de Duitsers een aantal versterkte met beton beklede schuiten bouwen in de Zuidelijke Helleense havens volgens een plan, dat de voltooiïng van 200 stuks vereist omstreeks begin Maart.

De astroepen op de Aegeïsche eilanden, waarvan sommige haast binnen schotafstand zijn van Turkije, oefenen — naar vermeld — in het ontschepen van vlotten en andere kleine vaartuigen. Ook zou het werk aan nieuwe vliegvelden op deze eilanden ver gevorderd zijn. Een bericht uit scheepvaartkringen deelde mede, dat het Bulgaarse leger, welk een tekort had aan gemechaniseerd materiaal, pas duizend motorfietsen en een aantal fietsen per schip heeft ontvangen uit Italië (Istanbul, (AP) 16.2).

HIDEKI TOJO VOOR DE DIET.

Premier Hideki Tojo deelde aan de Diet mede, dat de val van Singapore de bezetting door de Japanners merkt van alle belangrijke bases van de Verenigde Staten en Groot Britannië, welke zij gebruikten voor de omsingeling van Oost Azië. Hij legde er de nadruk op, dat Japans oorlogsdoel een groter Oost Azië was met het Japanse Keizerrijk als de kern (Tokio, (AP) 16.2).

VEILIG VERKEER.

Verblindt uw tegenligger niet, dimt tijdig.

Het nieuws van vandaag.

Nadere biezonderheden over de duikbootactiviteit in de nabijheid van onze eilanden werden ontvangen en het blijkt thans, dat de Duitsers nog meer slachtoffers hebben gemaakt dan de 4 schepen, die er bij Aruba en Curaçao aangingen (blz. 2). Het communiqué van Berlijn meldt terloops, dat 3 schepen nabij Curaçao en Aruba tot zinken werden gebracht en de olie-installaties werden beschoten. Berlijn praat van **duikboten....** Het waren er volgens Berlijn dus meer dan een enkele (blz. 2).

Intussen deden gisteren de wildste geruchten de ronde op Curaçao. Wij willen deze niet herhalen en zelfs is het niet de gewoonte op deze plaats van ons blad op dergelijk soort dingen te wijzen. Aangezien elke lezer echter meestal het eerst naar het „Nieuws van Vandaag" kijkt, willen wij hier waarschuwen tegen de geruchten, die de ronde doen. Wij weten wel, dat de praatzucht op Curaçao hoogtij viert, doch wij moeten vooral nu ons bedwingen en oppassen, dat geen paniek ervan het resultaat worde.

In Londen zijn de gemoederen nog in beweging na de val van Singapore en de ontsnapping van de Duitse oorlogsschepen uit Brest. Men voorziet een cabinetsverandering (blz. 3). Wat de oorlogsschepen „Scharnhorst" en „Gneisenau" zelf betreft, meldt een spoedbericht, dat deze schepen de eerste tijd niet aan de strijd zullen kunnen meedoen. Voordat de schepen hersteld zijn van de opgelopen schade in het Kanaal opgedaan, zullen nieuwe grote Britse en Noordamerikaanse eenheden bereids zee gekozen hebben. Intussen werden de ontsnapte schepen reeds te Helgoland gebombardeerd (blz. 3).

De naam Singapore zal door de Japanners worden veranderd in Shoonan-haven. Dit betekent blijkens inlichtingen van een bekend Japannoloog hier ter stede: Provincie, dan wel: Prijs of Beloning van het Zuiden (blz. 1).

Tokio geeft een levendige beschrijving van de overgave door Generaal Percival (blz. 1).

Sumner Welles sprak over de Conferentie van Rio de Janeiro. Hierover op blz. 3.

Sergeant-Majoor Henri Hoogeveen van Sumatra's Stadswachten landt op Curaçao en beschrijft situatie.

Sumatra's Oostkust, het rijkste gebied van Indië, zal „zich dood vechten", aldus de Stadswachter.

Op geld behoefde men bij uitrusting van de Stadswachten niet te kijken; materiaal kan toets met leger doorstaan.

EERSTE DOEL VITALE PUNTEN BEZETTEN EN PARACHUTISTEN AFMAKEN.

Meester Hoogeveen heeft zwaar hoofd in Indië's lot.

„Sumatra's Stadswachten zullen zich doodvechten", aldus de Heer Meester Henri Johan Marie Hoogeveen, die na jarenlang in Medan gewoond te hebben, gistermiddag 12 uur juist een maand lang op Curaçao aanwezig was. De Heer Hoogeveen was in Medan inspecteur van Financiën Eerste Klas en bereisde een groot deel van Indië. Denkend met verlof te zullen gaan, vertrok Mevrouw Hoogeveen met een kind naar Nederland. De Heer Hoogeveen, 55 jaar oud bleef achter en werd door de laffe inval van de Nazies van zijn gezin gescheiden. Na een lange, vermoeiende zeereis van 75 dagen arriveerde de Heer Hoogeveen alhier. De Heer Hoogeveen bekleedt thans een positie bij onze Administratie van Financiën, om het belastingwezen te herzien. Voor de duur van de oorlog is de Heer Hoogeveen hier. Interessant is zeker ook, dat de Heer Hoogeveen in Medan goed bekend was met den bekenden Curaçaoënaar Statius Muller, die aldaar hoofdingenieur van de locale waterstaat was. Deze heer Statius Muller, die zijn verlof, zoals men weet, steeds op Curaçao kwam doorbrengen, is thans gepensioeneerd en woont in Bandoeng en is werkzaam bij de oorlogsraad aldaar.

Dit ter introductie van den Heer Hoogeveen, die bij de stadswachten van Sumatra's Oostkust de rang van sergeant-majoor-administrateur bekleedde. Welwillend vertelde de sergeant-majoor iets van de stadswachten op Sumatra, een eiland, dat na de val van Singapore het brandpunt van de strijd is geworden.

1000 x groter dan Curaçao.

„Sumatra is een enorm gebied", aldus Mr. Hoogeveen, „441.000 vierkante kilometer, dus 1000 maal groter dan Curaçao en 13½ maal groter dan Nederland. De bevolking is evenwel veel dunner, want er wonen op heel Sumatra ongeveer evenveel mensen als in Nederland, nl. ruim 8 millioen, waarvan nog geen 30.000 Europeanen. Sumatra's Oostkust, de S.O.K. of „Sok", zoals wij het in de wandeling noemen, is verreweg het rijkste gebied van onze Oost. De Planters wonen er en nu de suikercultures op Java zijn teruggelopen, vormen die de rijkdom van de Oost. Om een voorbeeld te geven, aan belastingen vergaarde ik in mijn inspectie een 25 à 30 Millioen per jaar. Zonder de in- en uitvoerrechten en accijnzen, die in Indië een aparte tak van dienst vormen.

Het millioen lag direct op tafel.

Direct toen het gevaar begon te dreigen, organiseerden wij de stadswachten een soort burgerwacht die te vergelijken is met de Home Guards van Engeland. Men vroeg den Legercommandant, wijlen Generaal Berenschot, hoeveel zo iets zou kosten. Eén millioen, schatte de Legercommandant. In orde, antwoordden de culture-lichamen en prompt kwam er een chèque van een millioen op tafel als een voorschot op een latere inschrijving, die 1½ millioen heeft opgebracht. In het biezonder noem ik u als promotors Directeur Cremer van de Deli-maatschappij, Directeur Jansen van de Senemba-maatschappij (tabak en rubber) en Reserve Kapitein Van de Lande. Nog vele anderen zou ik u kunnen noemen.

Wij begonnen met 800 man. Toen ik Indië moest verlaten, waren wij met 2000, waarvan 600 Europeanen, verder waren er inlanders en Chinezen.

— Wat voor wapens had de Stadswacht, mijnheer Hoogeveen?

Wapens! Wapens, wij hadden het beste wat er was. Mechanische wapens hadden wij, eerste klas geweren stalen helmen, 100 pantserwagens, waaronder 40 aanvalwagens, 6 motortorpedoboten. Wij waren geen burgerwachters meer, maar soldaten. Vastbesloten waren wij om Sumatra te verdedigen..

— Wat denkt u nu van de situatie?

Dood vechten zullen ze zich. Wij waren geheel gemilitariseerd. Op mijn kantoor had ik 130 man personeel. Velen die op kantoor onder mij stonden, waren in dienst hoger van rang dan ik. In het begin moest dat even wennen. Maar we waren soldaten, dus discipline first en dat overkapt alle moeilijkheid en gevoeligheidjes.

Om de drie maanden gekazerneerd opkomen!

Om de drie maanden kwamen wij op. Gekazerneerd wel te verstaan! Eerst was de deelneming vrijwillig, later kwam er een soort verplichting. Onze uniform was grijsgroen, met rijbroek en puttees en ook een grijsgroen hemd en stalen helm. Het is misschien wel interessant voor u te weten, dat nu ook de eigenlijke soldaten deze uniform hebben gekregen.

— Wat was nu feitelijk het doel van deze troepen?

Ons eerste doel was bij een parachutisten-aanval de vitale punten te bezetten en de parachutisten af te maken. Postkantoren, stations-gebouwen e.d. waren dus onze punten. Ik moet erbij zeggen, deze troepen met het daarheen gedirigeerde deel van het leger, zijn m.i. niet in staat heel Sumatra te behouden. Ik houd er zelfs al rekening mede, dat Sumatra zal vallen, nu Singapore gevallen is. Maar als wij vallen, dan vallen wij met ere. In uw eigen courant hebt u al berichten geplaatst van de grote aantallen parachutisten en boten, waarmede werd afgerekend bij de aanvallen op Palembang. Werkelijk, ze zullen zich dood vechten, daar op Sumatra.

— Waar zit de olie op Sumatra nu eigenlijk?

Sumatra's Oostkust is rijk. Overal zitten mineralen. Tin, denkt u maar aan Bangka en Billiton, bauxiet. Verder is Sumatra een rubberland. Bijna alle rubber van de wereldmarkt komt van Malakka en Sumatra. Olie zit ook op verschillende punten, o.a. bij Palembang, maar zoals u weet is daar de hele

boel vernietigd. Pas zijn er nog weer nieuwe spuiters aangeboord bij Rengat, twee dagen reizen van Medan. De meeste grote ondernemingen voor mineralen en cultures zijn in handen van Europeanen, maar toch hadden de Japanners ook enkele in handen. Die zijn op 7 December jl. natuurlijk meteen opgeborgen.

Hoogtij van spionnage in Indië.

— Denkt u dat dat vijfde colonners waren?

Het wemelde van spionnen in Indië. Maar wat konden wij eraan doen met onze neutraliteitspolitiek? Ik ken heel wat van Indië, en overal zaten ze. De Buitengewesten waren er ook vol van. De Japanners zijn altijd toko-houders, fotografen of kappers. En in die functies deden ze hun ondermijnende werk. Voor een gedeelte is Singapore's val daar ook aan toe te schrijven.

— U kent Singapore zelf zeker ook wel?

Natuurlijk, Singapore is een mooie stad. Het is er erg goedkoop en voor de oorlog wipte men uit Medan vaak over om alles te gaan kopen. Singapore was een vrijhaven, zoals u weet. Overhemden en pakken waren er spotgoedkoop. Maar... Indië zelf is toch altijd nog weer heel wat goedkoper dan Curaçao.

Het gesprek dwaalt een ogenblikje af van Indië naar Curaçao. Het bevalt den Heer Hoogeveen hier best. Het is er koeler, frisser. Alleen aan de hoge prijzen went hij moeilijk. Een pension in een eerste klas Hotel kost tussen de 140 en 150 gulden.

Een huishouden met 6 bedienden betaalt in Indië per maand aan lonen 70 gulden (zonder de kost, die betalen de lui zelf!). Midden Java is het goedkoopste. Een kip kost er slechts 20 cent, een ei 1½ à 2 cts.

Als men een bediende naar de markt stuurt om voor een middelmatig gezin inkopen voor het middagmaal te doen, komt hij met 50 cts. klaar (vlees, groenten, vruchten). Dit is dan wel het goedkoopste, maar zelfs in duurdere plaatsen blijft men ver en ver onder Curaçao's prijzen.

Wij dwalen af, mijnheer Hoogeveen. U had het over Singapore. Hoe is de situatie daar?

Olie-eilanden.

Wel, het meeste is u bekend. Ik zal u nog vertellen, dat vlak bij Singapore het eilandje Poeloe Samboe ligt, dat aan de B.P.M. toebehoort. Dit eilandje ligt binnen gezichtsafstand, slechts een kwartiertje varens van de stad. Ook ligt er nog een eiland dat aan de Standard Oil toebehoort. De mensen uit Medan komen er vrij regelmatig, want de boot van Medan naar Batavia doet Singapore aan, evenals Muntok (hoofdplaats van Bangka). Men kan het ook per K.N.I.L.M. doen in 8 uren, doch de meesten geven de voorkeur aan de zeereis (3 dagen) op een salonboot van de Koninklijke Paketvaart Maatschappij.

Heeft Indië eigen industrie?

Wat de industrie betreft, was Indië altijd enigszins achter gebleven. Alles kwam uit Nederland. Na de bezetting door de nazies evenwel is Indië zich ook op industrie gaan toeleggen. Het is vooral Hubertus J. van Mook geweest, die hiervoor ijverde en elken betrouwbaren ondernemer rijkelijk voorschotten verleende.

De Heer Hoogeveen, zeer op Sumatra gesteld, laat zijn gedachten weer teruggaan naar zijn eiland. De Japs zullen er veel kwaad aanrichten, alleen maar kwaad. Tergen zullen zij onze landgenoten, om maar te zwijgen van wat ze met de vrouwen zullen doen. Het is een gemeen volk. En wij hebben hen in Indië nog gelijk gesteld met Europeanen. Maar wij zullen ze krijgen! Misschien dat ze tijdelijk de baas zullen spelen op enkele eilanden. De Indische bevolking is echter vurig Nederlandsgezind, ook de inheemse bevolking. **Hebben zullen ze Indië daarom nooit.**

Curaçao.

2e COMMUNIQUÉ VAN HET CURAÇAOSE HOOFDCOMMANDO.

Het militaire communiqué luidt:

„Toen gisternacht de Lago op Aruba werd beschoten, hetgeen zichtbaar was aan een reeks lichtgevende projectielen, waren onmiddellijk de Amerikaanse vliegtuigen in de lucht, die, geleid door het mondingsvuur, al spoedig boven het vijandelijke schip waren en dit verlichtten door het uitwerpen van een parachute-licht.

De vijandelijk duikboot staakte daarop onmiddellijk het vuren, dat tot zover geen uitwerking had gehad en zocht haar heil in een overhaaste aftocht onder water.

Nadat het dag geworden was, werd een uitgebreide jacht door Amerikaanse vliegtuigen op duikboten gehouden. Deze actie heeft menige tankschip van de ondergang gered. Enige malen gelukte een Amerikaanse bommenwerper om bommen te werpen, die zeer nabij het doel ontploften. Twee maal werd daarbij een grote olievlek op het water waargenomen, eenmaal zelfs gepaard met luchtbellen. Later meldde de vliegverkenning nog een brandend schip in de Golf van Venezuela en werden daarheen vaartuigen ter redding der opvarenden gedirigeerd.

Aan de jacht op duikboten heeft een Nederlands vliegtuig de gehele dag actief deelgenomen. Aan boord der getorpedeerde schepen zijn 2 slachtoffers gevallen en werden 2 mannen zwaar gewond. Verder worden nog 28 opvarenden vermist. Op het land zijn geen slachtoffers gevallen. Van de afgelopen nacht valt niets te vermelden" (Curaçao, G.P.D. 17.2).

DE REACTIE IN AMERIKA.

De bladen tonen, dat zij de duikboot-aanval op Aruba als een hoogst belangrijke gebeurtenis beschouwen. Het nieuws stond met grote koppen en in zwaar lettertype op alle frontpagina's. Curaçao en Aruba verdrongen zelfs het Nederlands-Indische nieuws. Alle kranten wijzen er op, dat dit de eerste directe aanval van de As op het Westelijke halfrond is sedert Wereldoorlog II.

Een der bladen schrijft: „De ammunitie van deze duikboot was de eerste die aankwam op grondgebied in het verdedigingssysteem der Verenigde Staten."

De „New York Sun": „De As sloeg voor de eerste keer toe op grondgebied op het Westelijk halfrond."

Een merkwaardigheid is, dat generaal Johnson wiens dagelijkse beschouwingen in honderden couranten verschijnen, Zondagmorgen de mogelijkheid opperde van een aanval op Curaçao en Aruba. (New York, G.P.D. 17.2).

WAT AP VAN AANVAL OP CURAÇAO EN ARUBA ZEGT.

In de eerste landaanval van de oorlog op het Westelijk halfrond beschoot een vijandelijke duikboot heden de olie-installaties op het Nederlands Westindische eiland Aruba op ongeveer 700 mijl van het Panamakanaal, terwijl 3 tankers nabij de kust van het eiland werden getorpedeerd.

Een vierde tankschip werd ernstig beschadigd nabij de haven van Willemstad, Curaçao, 75 mijl ten Oosten van Aruba. Dit schip is echter niet gezonken. Een lid van de bemanning werd licht gewond.

Beide eilanden zijn de zetel van de grootste en tweede grootste olie-raffinaderijen ter wereld. Zij worden bewaakt door Noordamerikaanse troepen, die in de defensie met de Nederlanders samenwerken. Lichte schade werd aangericht aan de raffinaderij van de Standard Oil Company van New Jersey, het mikpunt van de duikboot op Aruba. Er waren geen ongevallen te betreuren op het eiland. Het aantal ongevallen onder de bemanning van de schepen werd niet direct bekend. Noordamerikaanse troepen werden naar het eiland gezonden, omdat de Nederlandse Regering vreesde, dat Duitsland een gelijktijdige slag naar West Indië zou doen met het Japanse offensief in Oost Indië. De maatregel werd goedgekeurd door Venezuela (Willemstad, Curaçao, (AP) 16.2).

GEEN SCHADE EN GEEN ONGEVALLEN.

De Standard Oil Company van New Jersey maakte bekend, dat de Directeur van de Lago Oil & Transport Company raffinaderij op Aruba meldde, dat geen schade werd aangericht aan het bedrijf en geen employees op het land werden gewond bij de beschieting door een duikboot van de as (New York, (AP) 16.2).

7 TANKERS DOOR NAZIE-DUIKBOOT GETORPEDEERD.

Directeuren van de Lago Petroleum Maatschappij en schipbreukelingen deelden mede, dat 7 tankschepen getorpedeerd werden nabij de Venezolaanse kust en op zijn minst 59 leden der bemanning dood zijn of vermist worden.

De berichten gaven dit overzicht van de schepen, die aangevallen werden in de Caraïbische Zee: De „Monagas", een tankschip van de Mene Grande Oil Company, Venezuela; getorpedeerd. De „Oranjestad", een tankschip van de Lago Shipping Company, varende onder de Britse vlag; getorpedeerd. De „Pedernales", een tankschip van de Lago Shipping Company; getorpedeerd. De „San Nicolas", een tankschip van de Lago Shipping Company, varende onder Britse vlag; getorpedeerd; De „Tia Juana", een tankschip van de Lago Shipping Company, varende onder Britse vlag; getorpedeerd. De „Rafaela", een tankschip van de Shell Company, varende onder Nederlandse vlag; getorpedeerd. De „Arkansas", een tankschip van de Texas Oil Company aangevallen.

De olie-autoriteiten waarschuwden 14 uitvarende tankers naar het Meer van Maracaibo terug te keren, terwijl de olie-verschepingen voor onbepaalde tijd werden stopgezet. (Maracaibo, (AP) 17.2).

COMMUNIQUE VAN BERLIJN.

Aanval op Curaçao en Aruba.

Het Duitse communiqué deelt mede, dat het Duitse Hoofdcommando toegeeft, dat de Duitse linies door de Russische strijdkrachten doorbroken zijn in het gebied op 50 mijl ten Zuid-Oosten van Vyazma. De Russische troepen zouden echter zijn omsingeld en opgeruimd in een tegenaanval waarbij hevig werd gevochten. Het communiqué zeide, dat 1848 gevangenen werden gemaakt en tot nu toe 5000 vijandelijke soldaten als dood werden geteld.

Het Hoofdcommando deelde verder mede, dat nazie-duikboten 3 tankers tot zinken hebben gebracht nabij Aruba en Curaçao en de olie-raffinaderijen alsmede de haveninstallaties hebben beschoten.

Het Duitse Hoofdcommando onthulde, dat Britse bommenwerpers begonnen zijn met aanvallen op de baai van Helgoland, waar de „Scharnhorst", „Gneisenau" en „Prinz Eugen" een schuilplaats zouden hebben gezocht.

DUIKBOOT, WELKE ARUBA AANVIEL, WAARSCHIJNLIJK VERNIETIGD.

De meeste Noordamerikaanse Congresleden beschouwden de duikbootaanval op Aruba als een poging om een afleiding te vormen, waardoor een deel van de Noordamerikaanse vlootsterkte uit de Stille Oceaan zal worden gehaald. Er zijn er echter enkelen, die zeiden, dat dit slechts het begin is van as-uitvallen om de Noordamerikaanse strijdkrachten naar het Zuiden te trekken om Latijns Amerika te verdedigen.

Zwaar rekenende op de Noordamerikaanse luchtmacht om de bedreiging van duikboten tegen te gaan, werd door Washington het officiële bericht uit Balboa met grote vreugde verwelkomd, dat sommige vaartuigen, die deelnamen in de aanval op Aruba, waarschijnlijk tot zinken zijn gebracht door vliegtuigen. (Washington, (AP) 17.2).

„BEVOLKING MOET OP HAAR KOP HEBBEN".

De verduistering van gisteravond was geen grap. Het was bittere ernst. Gelukkig is de nacht verlopen zonder luchtalarm. Het had evenwel ook anders kunnen zijn. De nieuwsberichten in dit blad, die op de naaste omgeving betrekking hebben, doen maar al te duidelijk het gevaarlijke van de situatie zien. Er waren er velen onder ons volk, die de ernst van de toestand begrepen en afdoende maatregelen hebben genomen. Daar waren er echter ook velen, die bewust of onbewust tegen de voorschriften zondigden. Verschillende vensters bleken onvoldoende verduisterd. Velen dachten, dat men volstaan kon met het verduisteren van op zee of op straat uitziende vensters. Dezulken lieten vensters die uitkeken op stegen en gangen onverduisterd.

De overheden zijn niet content. „De bevolking moet op haar kop hebben", sprak een autoriteit, die de roekeloze houding van het publiek moest gispen.

Velen wachtten op de komst van iemand van de luchtbescherming, die komt vertellen, dat het niet goed is. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. De leden van de luchtbescherming hebben andere dingen te doen dan politiemannetje te spelen.

Toch waren er velen, die goede en afdoende maatregelen hadden getroffen. In verschillende winkelwijken zag men de winkeliers wakend voor hun duister perceel zitten. Merkwaardig genoeg bleken de eigenaars van kleinere zaken heel wat meer attent te zijn dan hun collega's van grotere ondernemingen. Enkele lieden werden geverbaliseerd, omdat een perceel niet bewaakt was. **Zulk een grap kost 1000 gulden.** Het is dus zaak te zorgen, dat in elk perceel iemand aanwezig zij.

Velen uit de Curaçaose bevolking hebben de stad verlaten. De trek begon Maandagmorgen vroeg reeds. In de cunucu is momenteel bijna geen huis meer te krijgen. Velen, die een gewoon baantje hadden, hebben er de brui van gegeven en bivakkeren thans in een landhuis, dat met groepen gehuurd werd. Beter gesitueerden reizen op en neer. Verschillende vol gebouwde koralen in de stad stonden gisteravond moederziel verlaten. Degenen die dit doen en niet zorgen, dat hun huis bewaakt worde, zijn strafbaar. Anderen zorgden, dat hun gebouwen en huizen goed bewaakt werden.

De gebouwen en percelen, waarin de verschillende takken van dienst en organisatie van de Curaçaose katholieke missie zijn ondergebracht, werden bewaakt door vlotte katholieke verkenners in uniform, handig en getraind voor alle soorten van hulp en brandweer. Deze organisatie bleek bij een rondgang voortreffelijk te voldoen. Een woordje van hulde aan de katholieke verkenners, die deze vrijwilligersposten bekleedden, en keurig in patrouilles, overal de wacht hielden, is zeker op zijn plaats.

Wandelend door de stad viel het op, dat er vrijwel geen automobielen op straat waren. Voorwaar een verkwikkelijke rust. De weinige mensen, die zich met een auto op het pad der duisternis waagden, hadden hun lampen goed afgeschermd, hetgeen hun ook geraden was, want de politie had opdracht direct straffend op te treden.

In de huizen zag men van buiten af soms nog een pitje branden. Een vlammetje voor een H. Hartbeeld, dat vlak bij een open raam in een donkere kamer staat, kan vaak verraderlijk zijn. Wij zagen een echtpaar knus voor het open raam zitten schemeren, terwijl een radio zachtkens speelde. Heel verstandig had de man de verlichte wijzerplaat van zijn toestel met zijn jasje afgeschermd.

Vanmorgen vroeg zag men de leden van E.H.B.O.-posten in volle uniform naar huis fietsen. Zij waren allen prompt op hun post gebleven.

Curaçao heeft zijn zorgen met ere gedragen. Het is daarom te hopen, dat degenen die in gebreke bleven, de bevelen van de overheden ook zullen gaan naleven.

SCHIPBREUKELINGEN OP CURAÇAO GELAND.

Kort geleden werden door het Nederlandse schip „Castor" enkele schipbreukelingen aangevoerd, welke in deerniswekkende toestand op zee waren opgepikt. Bij aankomst van de „Castor" werden zij alhier opgenomen in het St. Elisabeths Gasthuis, waar wij enkelen hunner een bezoek brachten. Sommige knappen reeds mooi op, doch anderen hebben nog verband om hun bevroren of verwonde lichaamsdelen.

Bij brokjes vertelden de mannen, dat zij op een vrachtschip zaten, dat op weg was van Baltimore naar de Kanaalzone van Panama. Het was op 2 Februari omgeveer om 20 uur 's avonds nabij de Oostkust der Verenigde Staten, toen het schip zonder waarschuwing getorpedeerd werd en ogenblikkelijk in brand geraakte. Van den aanvaller werd geen spoor gezien.

9 Mannen wisten een plaats te veroveren in een reddingsboot en zich te verwijderen van het schip, dat snel zonk. Van de 39 anderen, die zich op het schip bevonden bij de torpedering, werd nooit meer iets vernomen. Waarschijnlijk zijn deze met het schip naar de kelder gegaan.

Hoewel de reddingsboot van voedsel en andere uitrusting voorzien was, leden de mannen ernstig van de kou.

4 Dagen en nachten lang dobberde men in het open bootje op de Oceanen rond alvorens men door de „Castor" werd opgepikt. Intussen waren 3 mannen in het bootje overleden. Deze waren doodgevroren of hadden een zenuwinzinking gehad. De lijken werden aan de golven toevertrouwd.

De 6 overlevenden zijn zeer dankbaar voor de behandeling, die men op de „Castor" heeft ondervonden. Den hoofdofficier, die hen onder handen nam, vonden de geredden een „tamelijk goede dokter".

Overigens vonden de zeelui het heel gewoon dat hun schip getorpedeerd werd. Een van hen vertelde onbewogen, dat van 10 tot 20 schepen er per dag aangaan. Bij de torpedering word je gewoon van de grond gelicht, voegde de man eraan toe. „That's all".

R.K. NORMAALSCHOOL.

Deze week is er tot en met Vrijdag geen les.

DE G.P.D. SPREEKT

De chef van de Gouvernementspersdienst zal hedenavond van 20 tot 20.30 uur een radio-rede houden.

JUBILEUM FA. ELLIS & DANIA.

Er is een comité gevormd om op 3 Maart as. den Heer J. M. J. Ellis, firmant der firma Ellis & Dania, alhier, op eenvoudige wijze te huldigen bij gelegenheid van het 75-jarig bestaan van genoemde firma.

Het comité bestaat uit: Carol N. Winkel, voorzitter; Salomon A. L. Maduro, ondervoorzitter; Gilberto Z. de Jongh, penningmeester; Ernesto C. Martijn, secretaris; Frater Maria Radulphus, lid; Willem A. Trinler, lid; John Menge, lid en Dr. Adolphe W. J. M. Desertine, lid.

CURAÇAO IN DE BUITENLANDSE PERS.

La Razón, Colombiaans dagblad, wijdt volle pagina aan ons gebiedsdeel.

Enige tijd geleden heeft het te Bogotá verschijnende dagblad „La Razón" een pagina gewijd aan „Curazao, una Próspera Isla Holandesa en el Mar Caribe", „El Pabellón Libre de Holanda flamea allí en forma permanente", „una gran contribución de la colonia a la metropoli para continuar la guerra."

Het artikel beschrijft het gebiedsdeel, zijn volk en industrie. Foto's van de Haven met schoener, de schipbrug, het Isla-fabrieksterrein, verluchten het artikel, waarvoor de gegevens verstrekt werden door de Gouvernementspersdienst alhier. Een tweede artikel behandelt de relaties tussen Nederland en Colombia. Dit is geschreven door George H. Witmond. Een foto van den Vader des Vaderlands staat erbij met het Brions-bijschrift: El Libertador de Holanda.

Andere artikelen in dit speciaal aan De Nederlanden gewijde nummer betreffende Suriname (foto's van het paleis van Gouverneur Kielstra, panorama), H.M. de Koningin en de Verenigde Staten, de Nederlandse vloot, Sinterklaas als volksfeest van De Nederlanden, Nederlands Oost Indië met verschillende foto's, de Handel tussen de Verenigde Staten en Nederland, uittreksel uit Eelco Nicolaas van Kleffens' boek „Juggernaut over Holland", over de Koninklijke Familie met portretten van Prins Bernhard en de Kroonprinses Der Nederlanden en een inspirerend artikel over de voortzetting van de oorlog door ons wereldrijk op alle fronten.

Voorwaar, een prachtig nummer, een mooie geste, die het Koninkrijk en de belangrijke Republiek Colombia tot nadere verstandhouding zal brengen.

Aan het stuk van George H. Witmondt ontlenen wij het volgende:

Hoewel de aardrijkskundige ligging van Nederland zeer verschilt met die van Colombia, hebben beide landen vele punten gemeen.

In de eerste plaats de historische ontwikkeling, waardoor de gelijkenis in verscheidene der beste tradities van beide landen is ontstaan.

Colombia en Nederland waren beide onder de Spaanse heerschappij en beide landen moesten de vrijheid veroveren na langdurige strijd. Beide landen, sedert de dag dat zij hun vrijheid zagen geboren worden, zijn voortdurend gegroeid en hebben zich ontwikkeld tot moderne democratische landen. De Nederlanders zijn evenals de Colombianen goede patriotten, door hun vaderlandsliefde heeft hen niet belet diepe internationale gevoelens te koesteren, noch om vurige dienaren te zijn van de gemeenschappelijke veiligheid en internationale rechtvaardigheid.

De Colombiaan zowel als de Nederlander is een liefhebber van reizen en beiden dragen een goede kennis van de wetenschappen en cultuur van andere landen en van de internationale oriëntering, zonder hierdoor echter de waarde van hun nationale tradities te onachtzamen. Vrijheid, verdraagzaamheid, democratie en rechtvaardigheid hebben in Colombia en Nederland dezelfde betekenis en wat een Nederlander, die in Colombia woont, zeker het meest apprecieert, is zicht te vinden in „het meest democratische land van het Zuidamerikaanse vasteland". Zowel Colombia als Nederland hebben hun „Bevrijders" gehad, personen met een ruime politieke visie en morele verdienste, leiders, die hun land hebben geholpen de onafhankelijkheid te veroveren.

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:
Otrabanda: Del Pueblo.
Punda: Juliana.

CHÈQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop
Batavia	99.50	100.5
Paramaribo	99.50	100.5
Caracas	51.75	54.-
New York	1.8850	1.90
Londen	7.55	7.6
Zürich	—	47.-

Van de Fronten.

COMMUNIQUÉ VAN BATAVIA.

Militair communiqué van heden: „Gedurende een aanval door Nederlandse bommenwerpers op het door de Japanners bezette gebied van Palembang, schoten de onzen twee Japanse vliegtuigen neer. Onze bommenwerpers plaatsten een voltreffer op een Japans transportschip en vermoedelijk werd nog een ander transportschip eveneens getroffen. Verschillende plaatsen op de kleinere Soenda-eilanden zijn door den vijand gebombardeerd en beschoten. Er was betrekkelijk geringe schade, doch enige mensen werden gedood of gewond" (Batavia, G.P.D. 17.2).

GROTE VERLIEZEN.

In de volksraadvergadering van hedenmorgen heeft voorzitter Jonkman met de feiten aangetoond, dat de Nederlands Indische strijdkrachten den vijand zeer grote verliezen hebben toegebracht. Hij zeide o.a.: „Churchills jongste rede bevatte de belofte aan het nu zo ernstig bedreigde Nederlands Indië, dat het mede door de Geallieerden zal worden verdedigd, die hier vandaan wellicht een tegenaanval zullen inzetten; ik roep de gehele bevolking op zich voor te bereiden op een strijd, die wellicht een zeer gelukkige zal blijken te zijn" (Batavia, G.P.D. 17.2).

ACTIE BOVEN DE ZEE VAN TIMOR.

Het luchtvaartcommuniqué van Melbourne meldde een succesloze Japanse luchtaanval op Geallieerde schepen in de Zee van Timor en het Noordwestelijk deel van Australië. Het communiqué zeide, dat Australische vliegers voortgingen de verkenningsoperaties voort te zetten boven de eilanden van de Bismarck Archipel (Melbourne, (AP) 16.2).

EEN ZWARE SLAG.

De pers noemde zonder uitzondering de val van Singapore een zeer zware slag voor Nederlands Indië, omdat wat eerst een flankbescherming was, nu een flankbedreiging is geworden.

De „Javabode" schrijft: „Laat de val van Singapore een les voor ons zijn om nooit meer op hulp van buiten af te rekenen, doch om vertrouwen in onze eigen kracht te hebben. MacArthur en zijn helden hebben dit ook gedaan en zij doen dit nòg. Ons Indië verliest de moed niet „omdat wij allemaal zoals wij hier zijn, liever sterven dan knielend te blijven leven" (Batavia, G.P.D. 17.2).

GEEN WASGOED BUITEN.

Het Gouvernement gaf een aantal nieuwe instructies aan de bevolking, o.a: om geen wit wasgoed buiten te drogen te hangen en om alle rijwielen te vernietigen, wanneer de vijand nadert (Batavia, G.P.D. 17.2).

DE VERNIETIGING VAN DE OLIE.

In een radio-rede naar Nederland (via Nirom en B.B.C.) heeft luitenant ter zee H. V. Quispel, van de marinepersdienst, gezegd, dat de Japanners, die er niet op hadden gerekend, dat Nederlands Indië zijn belofte om zijn olie-installaties te vernietigen, zou nakomen tot hun woede op Sumatra hadden bemerkt, dat een Nederlander zijn woord gestand doet. Daarom hadden zij niet op de val van Singapore gewacht om Palembang te „verrassen". Maar ook daar — de enige plaats, waar zij olie voor hun oorlogsmachine dachten te vinden —, werden zij op dit punt diep teleurgesteld (Batavia, G.P.D. 17.2).

SCHIET MAAR RAAK.

Dat de Japanse oorlogsvliegers niet onderschat mogen worden, is sedert 7 December duidelijk gebleken. Dat zij van hun Duitse bondgenoten geleerd hebben, is eveneens duidelijk. Zo schieten zij zonder enig bezwaar op argeloze burgers. Zij zien er geen been in laag te vliegen over inlanders, die rustig in de rijstvelden aan het werk zijn en deze met machinegeweerkogels te doorzeven. Dit heeft grote verontwaardiging bij de inheemse bevolking gewekt.

Nog dezer dagen werd bij Soerabaia een kleine jongen in een rijstveld gevonden geheel door kogels doorzeefd. En vlak in de buurt werd een gehele kudde schapen neergemaaid; de Japanner had deze blijkbaar voor een troep soldaten aangezien.

VERPLAATST NAAR BATAVIA.

Het hoofdkwartier van de Beweging der Vrije Fransen (de Gaullisten) in het Verre Oosten is van Singapore naar Batavia verplaatst. Generaal De Gaulle's vertegenwoordiger M. Baron is te Batavia aangekomen. Verwacht wordt, dat de activiteit der Vrije Fransen in het Verre Oosten hierdoor aanmerkelijk zal toenemen.

HIER, BATAVIA.

Aneta's correspondent **J. P. Brouwer** seint de Gouvernementspersdienst:

Zoals bekend is kreeg Batavia op 9 Februari zijn eerste luchtaanval. De bevolking ging kalm naar de bomvrije schuilplaatsen en hervatte even kalm haar gewone werkzaamheden, nadat het alles-veilig signaal had geklonken. De aanval kwam om 13.30 uur nadat de vijand twee dagen verkenningsvluchten had gemaakt en een lange reeks luchtalarms het half millioen inwoners van Batavia vertrouwd had gemaakt met het denkbeeld van aanvallen. Het duurde anderhalf uur vooraleer het alles-veilig signaal klonk. Toen het alarm klonk, zat ik thuis te lunchen. De sirenes hadden nog maar korte tijd geklonken, toen ik in de tuin staande, geluiden hoorde, die of van de haven of van het vliegveld kwamen. Ik kon dat niet nauwkeurig onderscheiden. Ik rende naar het Aneta-kantoor. Toen ik in het centrum van de stad kwam, zag ik twee grote rookzuilen in de verte naar de hemel stijgen.

Zoals gezegd, was de grote kalmte, die overal heerste, zeer opmerkelijk. Voor een groot deel kwam dat ongetwijfeld door het feit, dat de aanval zo lang werd verwacht, dat toen hij eindelijk kwam, hij bijna een gevoel van opluchting gaf.

Overal langs de weg zag ik stilstaande auto's, ofschoon er geen bepaling bestaat tegen rijden gedurende daglicht. De automobilisten echter volgden de raad op zich onmiddellijk in veiligheid te stellen. Kantoren staakten het werk zodra de sirenes begonnen te loeien en hervatten de arbeid onmiddellijk na het klinken van het allesveilig signaal. De vijand had alleen zijn machinegeweren gebruikt en geen bommen geworpen. Iemand toonde mij een paar Japanse machinegeweerpatronen. Het aantal persoonlijke ongevallen was betrekkelijk gering, ofschoon de machinegeweren of drukbevolkte buurten in het centrum en de buitenwijken waren gericht.

Zoals reeds is gemeld, waren de aanvallen voornamelijk gericht op ons prachtige burger-vliegveld Kemajoran en op het militaire vliegveld Tjilitan, vijf mijlen buiten de stad.

Ons luchtafweergeschut trad onmiddellijk in werking en na enige minuten stegen onze vliegtuigen op, die onmiddellijk met den vijand in gevecht gewikkeld waren.

NIEUWE TACTIEKEN IN RUSLAND.

Op grond van beschikbare berichten van het Russische front trokken waarnemers de conclusie, dat de nazies begonnen zijn reserves in troepen en materiaal te werpen in de strijd aan het Oostelijk front in een poging om de sleutel-positities in hun linies te beschermen. Dit werd van betekenis beschouwd, aangezien de nazies gehoopt hadden deze reserves te bewaren voor het voorgenomen lenteoffensief. De Russen meldden een voortgezette succesrijke activiteit aan het grootste deel van het front, doch slechts weinige plaatsnamen werden genoemd in de communiqué's en berichten in de Russische pers leidden waarnemers tot de conclusie, dat veranderde tactieken worden gebruikt, zowel door het Rode als door het Nazie Commando.

Russische bronnen zeiden, dat de Duitsers op verschillende punten tegenaanvallen deden in een poging het Russische offensief te vertragen, dat het Rode leger heeeft gbracht tot binnen een afstand van 70 mijl van de oude Poolse grens in een aanval, die dreigt met een wijde omsingeling van Smolensk.

Verder teruggedrongen naar hun permanente bases met goed gebouwde fortificaties schenen de Duitsers veel krachtiger weerstand te bieden aan de Russische frontaanvallen. Ook herwonnen zij een zekere mate van bewegelijkheid en wierpen tank- en troepenconcentraties in de sectoren, waar de Sovjet-aanvallen verwacht werden. De tanks opereerden echter in kleine groepen, die zelden bestonden uit meer dan een half dozijn. De Russen voerden ook hun tanks aan, die betrekkelijk werkloos zijn geweest gedurende de winter. Verschillende kleine, doch felle botsingen werden gemeld.

De veranderde tactieken stuiten op een grotere Duitse weerstand. De Russen deelden mede te patrouilleren en door te dringen tot ver achter de nazielinies gelijk bij de uitval in Wit Rusland, terwijl de nazies op de wegen werden gehouden door de vorst. In het gebied van Leningrad deelde de Russische radio mede, dat de Duitsers worden opgeruimd, niettegenstaande tegenaanvallen worden ondernomen vanuit sterk gefortificeerde punten. Volgens de Duitse radio hebben de Russen op de Krim een nieuwe aanval gedaan op de Duitse linie voor Sebastopol, welke werd afgeslagen (Londen, (AP) 16.2).

65 TRANSPORTSCHEPEN VERNIETIGD.

De radio van Moskou zeide, dat de Russische Baltische vloot en vliegtuigen 65 vijandelijke transportschepen tot zinken hebben gebracht met troepen en voorraden. De radio zeide, dat een duikboot, 38.000 ton aan vijandelijke scheepsruimte tot zinken heeft gebracht (Londen, (AP) 16.2).

20 VLIEGTUIGEN BINNEN 5 MINUTEN.

Britse piloten schoten asvliegtuigen neer „als vliegen" in een verpletterende overwinning op Zaterdag in Libye, welke Erwin Rommels strijdkrachten 20 vliegtuigen kostte in 5 minuten tijds. De piloot van een der vliegtuigen, die aan het gevecht deelnam, zeide: „De vijand wilde juist beginnen met het beschieten van de troepen op de grond, toen wij ons op hen stortten. Er waren op zijn minst 30 van hen, doch het aantal deed weinig ter zake. Het was als het neermeppen van vliegen, zoals zij omlaag gingen.

Terwijl wij doken en wentelden, kon ik op de grond zien hoe de soldaten hun hoeden in de lucht wierpen, terwijl de grond schudde onder het gewicht van de vallende vliegtuigen. Ik telde er 6, die de grond raakten in even zovele seconden. Niet een enkel vijandelijk toestel ontkwam onbeschadigd."

Een uitvoerig verhaal van het gevecht werd gegeven door het nieuwsbureau van het Ministerie van Luchtvaart, welk zeide, dat de Kittihawk gevechtsvliegtuigen bestuurd werden door piloten, die gehaald waren uit een eskader van de Royal Airforce en een van de Royal Australian Airforce (Londen, (AP) 16.2).

NIEUWE CHINESE SUCCESSEN.

Het oorlogscommuniqué van Chungking meldt nieuwe plaatselijke successen voor de Chinezen, die de aanval voortzetten langs het gehele front van 2000 mijl. De successen werden behaald in het Noorden van de provincie Kiangsi en in het Noorden van de provincie Hunan (Chungking, (AP) 16.2).

WERELDNIEUWS.

ZAL CHURCHILL ZIJN CABINET VERANDEREN.

Ingelichte bronnen waren van mening, dat Premier Churchill bereid is een verandering te aanvaarden in de oorlogsmachine en enkele van zijn leidende Ministers van hun post te ontheffen na besprekingen te hebben gehouden, die hem hebben overtuigd van het diep genestelde gevoelen in het Lagerhuis. Sommige ingelichte bronnen voorspelden, dat Churchill A. V. Alexander als eerste Lord der Admiraliteit en de Secretaris van Oorlog H. D. R. Margesson zal ontslaan in een poging om de critiek te stuiten in een onvermijdelijk driedaags debat over het beleid van de oorlog. Zo hevig was de versperring van critiek gericht op de Regering, dat sommige leden van het Parlement voorspelden, dat Churchill gedwongen zal zijn een volledige verandering te maken in de Regering, waarbij de Minister van Vliegtuigproductie Moore Brabazon, de Minister zonder Portefeuille Arthur Greenwood en de Minister van Arbeid Ernest Bevin naar minder belangrijke posten zullen worden overgeplaatst.

Een lid van het Parlement verklaarde, dat Churchill zelf in werkelijk gevaar verkeert te worden verslagen. Hij wees echter op de politieke strategie waarmede de Premier zijn herbenoeming door den Koning tot Eersten Minister kan afdwingen. Deze zegsman zeide, dat indien na een debat van 3 dagen Churchill naar den Koning gaat en aftreedt er slechts 3 mannen zijn, die het Lagerhuis als Premier zullen aanvaarden. Deze zijn Anthony Eden, Lord Max Aitken Beaverbrook en Majoor Clement Attlee. Men voelt in Londen, dat hun loyaliteit aan Churchill zo sterk is, dat zij het verzoek van den Koning zouden weigeren om een Regering te vormen en Churchill wederom door den Monarch zou worden geroepen als de enige man, die sterk genoeg is om een nieuw cabinet te organiseren. Parlementaire Adviseurs vonden dat Churchill eerst niet genegen was de kracht van de oppositie te beseffen, welke was verwekt door de rampen in Libye en het Verre Oosten en de ontsnapping van het Duitse eskader door het Kanaal.

Men neemt aan, dat hij eerst vasthield aan de mening, dat de oppositie slechts voorzien werd door „mijn vijanden" en niet door een verontruste natie. Tenslotte werd hij ervan overtuigd, dat de critici nationale eisen vertegenwoordigen.

Als resultaat daarvan zal hij naar verwachting bekendmaken, dat hij de Regering wil veranderen in antwoord op de vragen voor een onderzoek en een bestraffing voor wat de gepensionneerde Admiraal Sir Rogers Keyes noemde een „wrede verandering."

Sir Stafford Cripps, de vroegere Ambassadeur te Moskou, die aannam het hoofd te vormen van de oppositie, zal naar verwachting aandringen op een kleiner cabinet met volledige macht om de oorlogsvoering te beramen en te leiden.

Cripps ziet dit cabinet als een Super Ministerie van Oorlog waarbij de leden gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de oorlogspolitiek.

Cripps zelf is de man van het uur. De leden van het Parlement zeggen, dat hij een goede kans heeft een post in het cabinet te veroveren, indien Churchill Premier blijft, gezien het ontzaggelijke grote gevolg, dat hij ontwikkeld heeft sedert zijn terugkeer uit Moskou (Londen, (AP) 16.2).

REDE VAN SUMNER WELLES.

Benjamin Sumner Welles, de Noordamerikaanse Onder-Staatssecretaris hield een rede voor de Cubaanse Kamer van Koophandel, waarin hij sprak over de Conferentie welke te Rio de Janeiro heeft plaatsgehad. Welles zeide, dat in de korte periode tussen 15 en 28 Januari de wereld in de stad Rio het eindeheeft gezien van een zekere periode op het Westelijk Halfrond en het begin van een nieuwe tijd. De Nieuwe Wereld gaat thans een tijd tegemoet waarin de Inter-Amerikaanse solidariteit een werkelijk bestaande belangrijke waarheid is geworden. Welles wees erop, dat de Amerikaanse Ministers van Buitenlandse Zaken nauwelijks een maand na de aanval op Pearl Harbor bijeenkwamen en zich volkomen bewust waren — in vele gevallen — van de betrekkelijk onverdedigde staat van hun eigen landen.

Welles zeide, dat hij zich soms afvraagt of het volk van de Verenigde Staten volkomen de betekenis voor hun eigen veiligheid appreciëert van de treffende demonstratie van vriendschap en steun voor hen en voor hun zaak, welke hun wordt aangeboden door hun naburen in de Nieuwe Wereld in de bittere strijd waarin het thans gewikkeld is. Hoe anders zou het zijn indien dit niet het geval was!

Welles zeide: „Er zijn geen volken in Amerika, die neutraal zijn in gedachte of sympathie. Amerika heeft unaniem zijn lot geplaatst aan de zijde van hen, die strijden om het mensdom ervoor te behoeden, dat men de duisternis zal moeten ingaan, die het zou omhullen indien het Hitlerisme zou overwinnen".

Verder zeide hij: „Over de gehele wereld, in elk continent, in elk hoekje van de aardbol, geven mannen en vrouwen hun leven teneinde de onafhankelijkheid van hun land te bewaren. Voor hen is het grootste offer niet te groot, indien zij daardoor kunnen verzekeren, dat hun kinderen en hun nakomelingen vrij kunnen zijn, vrij om God te aanbidden, vrij om te denken en te spreken, en vrij om te leven in veiligheid en vrede. 37 Regeringen en 37 volken hebben heden op een of andere wijze hun plaats ingenomen tegenover de asmogendheden en in de verafschuwing van het wrede barbarisme, dat deze kwade machten vertegenwoordigen" (New York, (AP) 16.2).

IMMUUN TEGEN GELE KOORTS.

De Noordamerikaanse Secretaris van Oorlog Stimson deelde bij een persconferentie mede, dat alle officieren en manschappen van het leger immuun zullen worden gemaakt tegen de gele koorts, waardoor zij snel beschikbaar zullen worden gemaakt voor dienst in de tropen (Washington, (AP) 16.2).

CAROL IS NIET WELKOM.

Benjamin Sumner Welles zeide bij een persconferentie, dat ex-Koning Carol van Roemenië niet welkom is in de Verenigde Staten als leider van de Vrije Roemeense beweging. Commentaar leverende op de berichten, dat Carol, die zich thans in Mexico bevindt, van plan is naar de Verenigde Staten te komen voor dit doel, zeide Welles, dat de Noordamerikaanse Regering van mening is, dat een dergelijke handeling van Carol niet zal bijdragen aan de oorlogsinspanning. (Washington, 16.2).

EEN DUITS BISSCHOP KLAAGT AAN.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Monseigneur Frans R. Bornewasser, de Bisschop van Trier, heeft tijdens een preek op felle wijze de vervolging van het Katholicisme door de Nazies gehekeld. Hij sprak van een „brutale, onophoudelijke strijd tegen Christus, de Kerk en Haar instellingen, en wees op de afschuwelijke moord, die bedreven wordt op de zogenaamde nutteloze en onproductieve leden van de gemeenschap. Deze moorden roepen naar de Hemel om wraak. En de dag der wrake zal de dag zijn van de Christelijke beschaving, die nu zo zwaar getroffen wordt. Het Rijk zal slechts kunnen voortbestaan onder een christelijke beschaving.

De Bisschop noemde de talrijke kloosters op, die in Lotharingen en Luxemburg gesloten werden en Hij wees op de honderden Zusters, die in ballingschap gedreven werden en rondzwierven zonder vast tehuis. En hierop vroeg Hij of ook de veile deernen, die ziel en lichaam der mannen en van de jeugd vernietigen uit het bezette Frankrijk door de Duitse troepen verdreven waren? En het antwoord, dat Hij zelf gaf, luidde, dat dit niet is geschied. En tot slot deed de Bisschop een beroep op die verdreven Zusters om vol te houden, want Duitsland zal na de vervolging in groter mate het werk der Zusters nodig hebben. „Ja, zelfs het nieuwe Duitsland zal u nodig hebben, wanneer de vruchten van de practijk der sterilisatie, die tegenstrijdig is aan de natuurwet, beginnen te rijpen en wanneer de heidense opvoeding het gehele Duitse leven doortrokken heeft."

BELANGRIJKE MEDISCHE ONTDEKKING.

Influenza-bacil geïsoleerd.

In Kaapstad is het voor de eerste maal gelukt om influenza-bacillen te isoleren. De ontdekker was dr. E. H. Cluver, directeur van het South African Research Bureau. Tot een speciaal onderzoek was overgegaan op het uitdrukkelijk verlangen van het Ministerie van Landsverdediging: „Met het oog op de mogelijkheid, dat deze gesel, die over de aarde ging in 1918, zich opnieuw zou kunnen doen gevoelen".

Dr. Cluver verklaarde, dat reeds herhaaldelijk in het verleden de ontdekker van de veroorzaker der influenza was opgeëist, tot dusver echter steeds ten onrechte. „Er is thans de onaantastbare zekerheid verkregen, dat men de juiste bacil heeft geïsoleerd". „Wij hopen", besloot hij zijn mededeling, „dat het vaccin dat spoedig gereed zal zijn met succes zal worden toegepast."

FILMS IN MOSKOU.

Journaalfilms in Moskou met opnamen van het front, welke in privé te Moskou vertoond werden, toonden de verwoesting aan welke den zich terugtrekkenden Duitsers is toegebracht en de verwoesting, die de Duitsers beweren te hebben toegebracht aan de Russen in sommige gebieden. De eerste films uit Rostov waar de Russen begonnen de Duitsers in de herfst terug te rollen, toonden vergrote opnamen van Sovjet-burgers, die ineengedoken liggen tegen de muren van de hoofdstraat met kogels door hun hoofden en lichamen, terwijl schreiende familieleden rond hen heen staan. De opschriften van de filmen zeggen, dat talrijke burgers tegen de muren gezet werden en gedood terwijl de Duitsers vluchtten. Film na film verhaalde van de branden, beschietingen en de ontzaggelijke koude aan alle fronten. Bijna alle toonden slecht geklede gesneuvelde Duitsers, welke dikwijls samengehoopt waren rond de stukgeslagen wrakken van tanks, trucks en ander gemotoriseerd materiaal.

ALLERLAATSTE NIEUWS

H. V. Quispel, de Nederlandse marine-zegsman, onthulde, dat de Nederlanders niet alleen de olievelden te Palembang hebben vernietigd, doch ook die in het Noorden van Sumatra, laatstgenoemde zonder publiciteit.

Quispel zeide: „Japan heeft deze oorlog vele jaren lang voorbereid en erop gerekend zijn olievoorraden te kunnen aanvullen door de oliebronnen in Nederlands Oost Indië te veroveren. Doch de Nederlanders hebben deze berekening doen mislopen. De oorlog in de Stille Oceaan heeft thans het karakter aangenomen van de oorlog in Europa. Het is een oorlog geworden, waarin de hardnekkigheid de voornaamste factor is. Japan mag wel overwinningen behalen, doch de Ministers van den Mikado mogen van nu af aan naar de toekomst zien met grote bezorgdheid." Quispel gaf uitdrukking aan zijn optimisme, dat „wij zullen winnen."

Premier Winston Spencer Churchill deelde hedenmorgen in het Britse Lagerhuis mede, dat de Duitse slagschepen van 26.000 ton, de „Gneisenau" en de „Scharnhorst" zodanig bestookt zijn in de Slag van de Straat Dover op hun vlucht uit Brest naar de thuiswateren, dat zij enige tijd buiten gevecht zullen blijven en als zij gereed zijn, nieuwe Britse en Noordamerikaanse eenheden beschikbaar zullen zijn. Churchill verklaarde, dat Groot Brittannië zijn macht op zee versterkt heeft. Churchill weigerde de post van Minister van Defensie, welke hij thans bekleedt, over te dragen. Ook weigerde hij de overgave van Singapore te bespreken. De Premier maakte bekend, dat een onderzoek zal worden ingesteld naar de episode van de „Scharnhorst" en „Gneisenau", waarom de Duitse slagschepen niet eerder werden opgemerkt en waarom de samenwerking tussen de Admiraliteit en de Royal Airforce niet was, zoals die behoorde te zijn. Churchill zeide echter, dat het verlaten van Brest door den Duitser „ons ten goede komt en de bedreiging voor onze schepen aldaar thans verdwenen is." Hieraan voegde hij toe, dat grotere luchtaanvallen op Duitsland thans mogelijk zijn. Hij zeide, dat 4000 ton aan bommen op Brest werden geworpen gedurende de 10 maanden, dat de Duitse oorlogschepen er verblijf hielden. In deze periode verloren de Britten 247 man.

Een spoedtelegram uit New York deelt mede, dat volgens de Britse radio de Russen in sommige sectoren sedert het begin van hun winteroffensief 180 mijl voortgang hebben gemaakt.

Officieel wordt in Batavia ontkend, dat de Japanners landingen op Java hebben uitgevoerd.

Koning George van Hellas met een groep Australiërs in Engeland. Deze Australiërs vochten met den koning op Creta en reisden tezamen met hem 4 maanden lang rond Afrika.

Nationale bedrijf van Nederland in West Indië voortgezet.

K.L.M.-Piloot vertelt Amigoe-man over het vak.

Veiligheid eerst: voor elken piloot in de lucht werken er 30 op de grond.

Elke maand vliegt Westindische K.L.M. een lengte van 2½ maal de aarde rond.

ARUBA-CURACAO IS NIETS ANDERS DAN STIJGEN EN DALEN.

De Oriol is weer verkeersvliegtuig geworden. De K.L.M. heeft nu 6 verkeersvliegtuigen. En met zijn zessen moeten deze vliegtuigen de roem op houden, welke de K.L.M.-vloot van ± 50 vliegtuigen van vlak voor de oorlog verworven heeft. Albert Plesman zit in het concentratiekamp, de K.L.M.-vliegtuigen, die niet ontsnappen konden, werden verbouwd tot nazie-tuigen, de vliegtuigloodsen werden gebombardeerd, Schiphol, eens een van de beste luchthavens ter wereld, moet het hebben van de Duitse vliegtuigen. Dat schijnt het lot te zijn van één van 's werelds beste luchtvaartmaatschappijen, zoals de K.L.M. niet ten onrechte bekend stond.

Maar de K.L.M. bestaat verder. In West Indië waren enkele vliegtuigen aanwezig, aldaar gestationneerd voor het verkeer tussen de beide Westindische gebiedsdelen en de eilanden van Curaçao met omliggende landen. De Heer Leo Bouman werd practisch de baas van de K.L.M. in West Indië, om gezondheidsredenen trad hij af en vertrok enige tijd geleden uit de tropen. Hij woont thans in New York.

De Nederlandse regering stelde, nadat het contact met het moederland verbroken was, vast, dat de K.L.M. met de zustermaatschappij de K.N.I.L.M. onder één hoofddirectie in Batavia zou komen. Dit geschiedde.

Toen Bouman ging, kwam IJsselstijn.

Toen de Heer Bouman vertrok uit Willemstad, kwam Doctor Dirk Alexander IJsselstijn ervoor in de plaats. „Hoofdvertegenwoordiger" is de titel onder welke hij het K.L.M.-bedrijf alhier bestuurt. Alles ressorteert onder hem, alleen voor belangrijke beslissingen verstaat hij zich met de hoofddirectie in Indië (Directeur Majoor Willem Versteegh in Batavia). Met weinig personeel wordt hier in West Indië een enorm bedrijf onderhouden. In totaal heeft de K.L.M. hier vier piloten, die allen voor 3 jaren naar hier gedetacheerd werden. Hun diensttijden zijn om, maar in plaats van terug te keren naar het moederland, is hun werk toegenomen.

Er is hier een tekort aan piloten en elk moet overuren maken, doch zij beschouwen dit als hun bijdrage aan de Geallieerde zaak en praten er verder niet over.

De K.N.I.L.M. in Indië heeft al schade ondervonden van de Japs. Men moet het ergste blijven vrezen voor het gebiedsdeel in Azië. Onze meest nationale onderneming, de K.L.M., zou mogelijk wel eens alleen vrij kunnen blijven in onze West. Hato is daarvan het technische hoofdkwartier.

Een bezoek aan ons nationale bedrijf aan de Noordkust van het Eiland is dan ook der moeite waard. Vlieger Henri Carl Marie van Hakkenberg van Gaasbeek heeft er de leiding over de vliegdienst.

Over „vliegeniers, „luchtzakken" en watjes.

Om te beginnen — aldus de Chef Vliegdienst, wanneer de koffie op tafel staat — zullen wij twee dingen doen: niet meer spreken van „vliegeniers" en „luchtzakken", en bij het vliegen in de Lockheeds geen watjes meer in de oren stoppen. Dat behoort allemaal tot het verleden. De juiste benaming voor den man, die een vliegtuig bestuurt is een Vlieger, of als men het vreemde woord wil nemen, een Piloot. Evenals een kruidenier iemand is, die in kruiden doet, zo zou een vliegenier in vliegen moeten doen. Luchtzakken bestaan er evenmin als er holle plekken, waterzakken dus, in de zee zitten. Watjes in de oren dienden in de oude tijd om zich wat tegen het geruis te beschermen, maar met het onprettige gevoel, dat sommigen in de oren gevoelen bij stijgen of dalen, hebben ze niets te maken.

De lucht golft evenals het water.

Wat „men" luchtzakken noemt, is de zogenaamde remous (deining), golven als het ware in de lucht. Men kan de lucht met het water vergelijken. Evenals er golven in het water zijn boven het reliëf van de zeebodem, bij de rever, zo treft men golven aan in de lucht. De remous boven de eilanden hier strekt zich ongeveer uit tot 500 meter hoogte. Zij ontstaat o.a. door dat de zon de aarde verwarmt (niet de lucht), die deze warmte mededeelt aan de onderste luchtlagen. De lucht wordt dan lichter in soortelijk gewicht en gaat stijgen. Verder zorgt de passaatwind ervoor, dat de opstijgende lucht het profiel van ons heuvelachtige eiland gaat volgen.

Zo ontstaat er een golfbeweging, die remous, deining of branding wordt genoemd.

De aarde verwarmt de lucht meer dan het omringende water, dat alle warmte absorbeert, en rots- en zandbodem op hun beurt méér dan begroeid terrein. Hierdoor ontstaan er onregelmatigheden in het opstijgen van de lucht. De opgestegen lucht koelt boven weer af, het soortelijk gewicht wordt zwaarder en de lucht gaat weer zakken. Met andere woorden: men krijgt op de ene plaats een opwaartse beweging van de lucht, terwijl daarnaast de lucht zich naar beneden beweegt. Vliegt men hier door heen, dan geeft deze luchtbeweging een tik op het vliegtuig, die de vlieger moet neutraliseren.

— Is het nu voor een handig vlieger mogelijk om zo te vliegen, dat niemand iets van die tik bemerkt?

Neen, evenmin als een kapitein zo handig met zijn schip kan varen, dat men de invloed van de golven niet meer gevoelt, zo kan een piloot nooit zo vliegen, dat men de inwerking van de luchtdeining niet meer bemerkt. Wel trachten wij de remous steeds zo veel mogelijk te vermijden. De K.L.M.-vliegers staan als hoogvliegers bekend. Op grote trajecten klimmen we wel tot 3000 meter op. Op kleinere trajecten trachten wij de remous te vermijden door boven de zee te gaan vliegen. Vandaar, dat wij na het opstijgen van Hato terstond boven de zee kruipen.

Aruba—Curaçao is niet meer dan stijgen en dalen.

Van Curaçao naar Aruba bijvoorbeeld gaan wij, wanneer wij remous boven het eiland verwachten, nooit rechtstreeks, maar langs de loefzijde (noordzijde) van het eiland Curaçao. Wij houden Aruba dan aan bakboord en profiteren zo lang mogelijk van de rust boven zee, hetgeen voor de passagiers beter is. En bij alles gaat de passagier vóór. Wij zijn er voor hen, en zij niet voor ons.

— Is de afstand van Curaçao naar Aruba niet lang genoeg om eventueel boven wolken of regenbuien uit te stijgen, en een koelen mens te halen?

O neen, bij lange na niet. De K.L.M.-vliegtuigen stijgen slechts 2 meter per seconde. Waarom dat zo is voorgeschreven, zal ik u straks vertellen. Naar Aruba vliegen wij 25 minuten. Om 1200 meter te klimmen hebben wij dus 10 minuten nodig. Om te dalen weer 10 minuten, zodat we slechts 5 minuten boven zijn. U ziet nu wel, dat er van hoger vliegen geen sprake is. Practisch is een vlucht tussen de drie benedenwindse eilanden toch al niet meer dan opstijgen en dalen.

K.L.M. vliegt hoog ten gerieve der passagiers.

Nu nog over die 2 meter. Vooral hier in de tropen geven de passagiers er de voorkeur aan hoog te vliegen. De luchttemperatuur neemt gemiddeld genomen, af met 0,6° Celsius per 100 meter. Als het hier dus 35° Celsius is, dan is het op 2500 meter hoogte dus slechts 20° Celsius. Een fijne temperatuur. Als wij een lange tocht hebben gemaakt naar Jamaica — tegenwoordig een druk bevlogen lijn — of naar Suriname, dan gevoelen de passagiers zich heerlijk fit, als ze aankomen. En zoals ik u zeide, de atmosfeer op grote hoogte is ook veel rustiger. Het hoog vliegen biedt dus vele voordelen.

Ik kan u nu meteen nog iets over die watjes vertellen. De proppen, die zo onplezierig in de oren, zijn in onze Lockheeds volkomen overbodig. De nieuwe vliegtuigen zijn vrijwel „soundproof". En bovendien hebben de watjes vaak oorpijn ten gevolge bij het dalen. De lucht wordt naar boven toe veel ijler. Als wij 2 meter per seconde stijgen heeft de lucht, die in de holten in het hoofd zit, gelegenheid door uiterst nauwe doorgangen naar buiten te stromen. Bij het dalen met 2 meter per seconde stroomt de lucht weer rustig naar binnen. Deze holten zijn betrekkelijk nauw en bij sneller stijgen of dalen, ontstaat er verschil in druk tussen de lucht binnen en buiten het hoofd. Dat veroorzaakt de pijn. Stopt men nu watjes in zijn oren, dan worden de holten nog meer toegestopt. Met andere woorden: de luchtdruk binnen en buiten moet wel haast zeker verschillen: pijn.

Na elke 75 vlieguren gaan vitale delen los, na 150 vlieguren het hele vliegtuig.

En nu iets over de veiligheidsmaatregelen. Onze vliegers worden erop geoefend zich bewust te zijn van een enorme verantwoordelijkheid. Zij vliegen niet alleen met een machine van meer dan $ 100.000 (tegenwoordig kan men voor het vijfvoudige nog geen nieuwe ervoor krijgen), maar vele passagiers hebben zich aan hem toevertrouwd. Onze keuringen zijn streng. De examens houden niet op. Bij de K.L.M. kan men gerust zeggen, dat het vliegend personeel zijn gehele diensttijd door vele examens maakt en ontelbare keuringen ondergaat. De vliegtuigen zelf worden na elke vlucht geheel nagekeken.

— Bedoelt u met elke vlucht ook bijvoorbeeld, op en neer naar Bonaire?

Niet alleen op en neer naar Bonaire, maar na de heenreis wordt het toestel te Bonaire of waar het dan ook zij, door den boordwerktuigkundige geïnspecteerd. Na 75 vlieguren gaan alle vitale delen los. Na 150 vlieguren gaat de gehele vliegmachine uit elkaar, de vleugels worden van binnen tot in de finesses gecontrôleerd, de roeren zelfs gaan eraf. De gehele stuurinrichting gaat eruit en uit elkaar.

Elke 3 — 4 maanden nieuwe motoren.

Na 600 vlieguren (3 à 4 maanden) komen er al splinternieuwe motoren in. Of ze nog meer kunnen gaan, wordt niet gevraagd. De tijd is om en nieuwe motoren worden in de vliegtuigen geplaatst. Na alle vluchten wordt precies in boeken van elk knopje en schroefje bijgehouden, dat het weer zoveel tijd meer gebruikt is. Wij hebben een erenaam op te houden. Voor de oorlog — en ik zeg dat nu niet als K.L.M.-man, hoewel ik trots ben voor de K.L.M. te vliegen — stond de K.L.M. als een der beste maatschappijen ter wereld bekend. En de K.L.M. exploiteerde de langste verkeersroute ter wereld, die naar Oost Indië met K.N.I.L.M.-doorverbinding naar Australië. Onze vestiging in de West had slechts ten doel hier een basis te vestigen als middelpunt van een spinneweb voor aanvoerlijnen om ook hierheen een grote internationale luchtlijn te openen en zodra de oorlog voorbij is, gaan wij er weer aan werken.

Vliegtuig kan practisch niet vallen.

— Gesteld, dat zich nu bij al die voorzorgen toch onderweg nog eens een ongelukje voordoet, bijvoorbeeld op een lange zeeroute naar Jamaica.

Ik zou eigenlijk niet weten, wat voor ongeluk het zou moeten zijn. Eén van de motoren zou defect kunnen raken en stoppen. Maar in zo'n geval vliegt het toestel rustig op zijn andere motor door, zij het met verminderde snelheid. Ik durf zelfs te wedden, dat geen der passagiers er iets van zou bemerken. Vallen kan het vliegtuig niet, want waardoor zou het moeten vallen, behalve dan wanneer een vijandelijk vliegtuig het gaat beschieten? Maar gesteld, dat er een onvoorzien mankement zich zou voordoen, dan kan het vliegtuig een noodlanding op de zee uitvoeren. Een gewoon verkeersvliegtuig kan 24 uren blijven drijven. En de passagiers weten het niet, maar in de machine ligt op lange vluchten altijd een grote rubberboot, voldoende voor passagiers met bemanning, met de nodige proviand e.d. In geval van nood kan de vlieger deze boot automatisch opblazen en te water laten. Maar bij mijn weten is er nooit een gebruikt!

— Hoe snel vliegt zo'n Lockheed nu?

De kruissnelheid is 300 km. per uur, waarvoor de helft van het vermogen der motoren wordt gevergd. Als die voluit lopen, kan de machine misschien 375 km. halen (de weerstand neemt steeds in sterkere mate toe). Er zitten twee motoren van 900 pk. in.

Inmiddels zitten wij in de stuurhut van het vliegtuig. Tientallen knoppen, wijzers, klokjes, machientjes, handgrepen en wieltjes zitten voor ons. Op een klein bord zitten er al 23 klokken bij een. En dat is nog maar een onderdeel van het „dashboard" of instrumentenbord.

Kijk, hier lezen wij het toerental van de schroeven af: 2350 toeren per minuut bij het opstijgen, 1850 gedurende de vlucht. Hier staan de snelheden aangetekend: 300 km. in de lucht, 105 km. op het moment dat de kist de grond raakt (een kleine Piper Cub van de Aeroclub komt met 47 km. op de grond). De „Snip" haalt er maar 185 in de lucht, doch die oude kist is „slow but safe", zoals de Amerikanen hier zeggen en sleept ongelofelijk grote vrachten mee.

Dit apparaat is de zg. „automatische piloot", of met een beter woord, de stuurautomaat. Het neemt op lange trajecten het stuurwiel van ons over. Vergelijk het met den roerganger van een schip. Het zorgt ervoor, dat het vliegtuig blijft vliegen op de hoogte en in de richting, waarop het bij aanzetten is afgesteld. Het geeft den piloot de handen vrij voor navigatie en andere werkzaamheden.

Een Lockheed weegt ongeveer 5050 kg. Volbelast wordt het ongeveer 7800 kg.

Bij de K.L.M. wordt men voortdurend gekeurd.

— Wat voor opleiding hebben de vliegers nu?

Eerst 5 jarige h.b.s., dan 2 jaar kweekschool voor de Zeevaart, afdeling Luchtvaart, te Amsterdam. Hierna gaan we een jaar naar Soesterberg in de militaire luchtvaart en doorlopen aldaar de „hogeschool" van de practische vliegkunst. Hier tussen door worden wij telkens gekeurd, zowel naar het lichamelijk gestel, alsook in voetbal, boksen en andere soorten van sport. Na de officiële aanstelling bij de K.L.M. worden wij door de maatschappij verder opgeleid. Want nadat Soesterberg ons met veel „kunst en vliegwerk" heeft geleerd scherpe bochten, steile klim- en duikvluchten, zuivere loopings en side-slips te maken, is het de taak van de K.L.M. den jongen verkeersvlieger weer in het gareel te brengen en hem te doen inzien, dat militair-vliegen tot een andere categorie behoort dan het „Porcelein-vliegen" van de verkeersluchtvaart.

Het eigenlijke verkeersvliegen begint met rondvluchten, daarna kleine binnenlandse vluchten. Gedurende deze tijd mogen wij ook al eens als „2e" naar Indië, nadat wij hiervoor een intern examen hebben afgelegd. Als boordwerktuigkundige maken wij dan reizen naar het buitenland in Europa. Dan worden wij gezagvoerder op de buitenlandse lijnen in Europa ondertussen voor iedere buitenlandse lijn een proef afleggende, zowel practisch met een ouderen gezagvoerder in de lucht, als theoretisch op de grond (weerkunde, vliegvelden, landingsverlichting, radio e.d.). Als wij 15 reizen als „2e" naar Indië hebben gemaakt, kunnen wij gezagvoerder op de Indië-route worden en dat is voor K.L.M.-vliegers het hoogste wat te bereiken is.

Van de vier hier werkzaam zijnde vliegers hebben drie reeds meer dan 10 Indië vluchten achter de rug.

De K.L.M. heeft thans 4 vliegers in West Indië (Hakkenberg, Groeneveld, Bos en Van der Kolk). Maar het pilotenwerk is slechts wat de mensen te zien krijgen. Voor één piloot werken 30 mensen op de grond. Dat is de garantie van de veiligheid bij de K.L.M., die met gering materiaal in ons West Indië de grote naam van de K.L.M. hoog houdt met meer dan 100.000 kilometer per maand (d.i. meer dan 2½ maal de omtrek van de aarde).

VEILIG VERKEER.

Zorgt dat 's avonds uw verlichting in orde is. Het rijden met een defecte linker koplamp is misdadig — gevaarlijk.

Nederland.

STAAT VAN BELEG.

Onlangs is gemeld, dat in Amsterdam wegens sabotage en demonstraties tegen den onderdrukker weer eens de staat van beleg is afgekondigd. Met als gevolg: de trams houden op te rijden om 19 uur; niemand mag meer op straat zijn na 20 uur. En „natuurlijk" is er weer een groot aantal arrestaties verricht.

NIEUWE MAATREGELEN.

Het Gouvernement van Nederlands Indië heeft de volksraad om credieten gevraagd tot stichting van een Departement van Sociale Zaken. Dit Departement zal een soort uitbreiding vormen van het Departement van Arbeid. Het Gouvernement heeft eveneens credieten gevraagd, teneinde de sociale moeilijkheden te bestrijden, die door de algemene mobilisatie zijn ontstaan.

De sultan van Mangkoenegoro heeft besloten gratis radio's en batterijen te distribueren over alle dorpen in zijn Rijk, opdat de bewoners kunnen horen naar de officiële mededelingen en rapporten en naar de bevelen van het militair opperbevel.

ZEG HET MET MUZIEK.

De N.S.B.-krant „De Misthoorn" (24 Januari) vertelt, dat in de Bijenkorf te Amsterdam een uitverkoop van goedkope muziek was voor tien cent per stuk. Een groot deel bestond uit... Engelse soldaten-liedjes, zoals „The Siegfried-line" en de „raf-mars". In twee uur was alles uitverkocht en de misthoorn noemt dit „een groot schandaal, dat had moeten worden voorkomen."

PRIJZEN VOOR LETTERKUNDE UITGEREIKT.

N.S.B.'er Goedewaagens departement voor kunst en volksvoorlichting had letterkundige prijzen uitgeloofd. Die zijn dezer dagen uitgereikt. De meesterprijs was voor verrader — flamingant — N.S.B.'er Jan Eekhout (Groningen); de folklore prijs aan W. Sinninghe (Amsterdam); de aanmoedigingsprijs aan Rien Brouwer te Assen.

Namens Goedewaagen werden deze prijzen uitgereikt door den langharigen N.S.B.'er jhr. Mr. S. M. S de Ranitz (associe van het N.S.B.-advocatenkantoor Mrs. Hermans en De Ranitz te Amsterdam). Uit diens toespraak bleek, dat de Nederlandse letterkundige wereld deze prijzen niet apprecieert. Jan Eekhout deed daar nog een schepje op door in zijn dankwoord te zeggen: „Deze officiële erkenning werd mij vroeger onthouden."

GOED ZEEUWS.

Het N.S.B.se „Nationale Dagblad" (20 Januari) vertelt het zelf:

De tegenstand tegen de N.S.B. neemt steeds toe in Zeeland. Daar hebt ge bijvoorbeeld de inauguratie van den nieuwen burgemeester van Axel, den N.S.B.'er Smallegange. Loco-burgemeester van Bendegom had een heel tam installatiewoordje gesproken en — zoals dat tegenwoordig de gewoonte is bij anti-N.S.B.'ers — vroeg den bode, den nieuwen burgemeester de keten om te hangen. Dit werd den bode verhinderd, daar N.S.B.'er Jan Dekker hem de keten uit de handen rukte en die om de nek van kameraad-burgemeester hing, onder applaus van zijn, uit de gehele omgeving opgekomen, mede N.S.B.'ers. De dochter van dezen Dekker werd de volgende dag op het ijs beentje gelicht door andere meisjes. Een vrouw, die colporteerde met het N.S.B.-blad „Zeeuwsche stroom" werd aangevallen en de redacteur van dat blad werd van zijn fiets getrokken en afgeranseld.

Het „Nationale Dagblad" noemt alles „de erfenis van het decadente democratische systeem". Wij noemen het goed-Zeeuws—goed rond Nederlands.

VERHAALTJES.

De Nederlandse pers bevat een interview met een ambtenaar bij de organisatie van de tewerkstelling van Nederlandse boeren in West Rusland. De ambtenaar verklaarde, dat het Duitse leger daar grote gebieden „beschikbaar gesteld" voor intensieve cultivering door Nederlandse boeren, daar Duitsland zich verplicht voelde deze gebieden te gebruiken ten bate van de Europese naties."

Maar...... „dit betekent niet, dat Duitsland dit werk alleen zal doen. Alle Europese volken moeten meewerken. Russische boeren zullen onder beschikking worden gesteld en „het werk zal onder Duitse leiding worden uitgevoerd."

Dit interview (van 31 Jan.) maakt evenwel geen vermelding van het feit, dat de Duitse legers reeds uit een groot gedeelte van dit gebied door de Russen zijn verdreven. Intussen vertelt deze ambtenaar nog, dat de exploitatie in handen zal zijn van de „Oost-Duitse landbouwmaatschappij". Bij die maatschappij zullen dan Nederlandse boeren in dienst „mogen" treden als betaalde arbeidskrachten, terwijl in Nederland blijvende gezinnen ... gen dan het door deze arbeiders gespaarde, alsmede een toelage betaald zal worden uit de...... landse staatskas. Het is zeer de ... dat de Duitse toezegging, dat dit geschieden zal ten bate van de Europese landen evenveel waarde zal hebben als alle Duitse beloften. Wij moeten bedenken wil, dat Nederland ... der strenge rantsoeneringen ... wij wagonladingen na wagonladingen van zijn landbouwproducten ... naar Duitsland gaan........

OVERLEDEN.

Het overlijden wordt gemeld van E. Luden, president-commissaris der Deli-Batavia-Maatschappij (Amsterdam).

EMMASTAD.

Agenda:

Di. 17 Febr. 19.30 Comp. bij...
Wo. 18 Febr. 19.30 Comp. bij...
Wo. 18 Febr. 20.00 ... Vergadering C.L.T.B. in het repetitielokaal.
Do. 19 Febr. 19.30 Comp. bij...
16.30 — 17.15 Loterij voor volgnummers voor plaatsbespreking toneelvoering.
17.15 — 18.00 Plaatsbespreking „De Wrekende God".
Vr. 20 Febr. 20.00 Generale repetitie Toneelvereniging „Emmastad".
Za. 21 Febr. 20.30 Première toneelstuk „De Wrekende God".
Ma. 23 Febr. 20.30 Comp. bij...

„De Wrekende God": De loterij der volgnummers voor plaatsbespreking voor de voorstelling van „De Wrekende God" zal plaats vinden op 20 Februari as. van 16.30 — 17.15 in de club. De plaatsbespreking hierop aan van 17.15 — 18.00 uur.

WACHTDIENSTEN: Di. 17 ...

Telegram Afdeling: Hr. Schaap ... 353. Amalia van Solmslaan 4.
Shipping & Supplies: Hr. ... tel. 304, Amalia van Solmslaan 5.
Scheepvaart Afdeling: Hr. ... tel. 398. Beatrixlaan 16.

Sportclub Asiento: Tot nader ... worden de Maandagavond gymnastieklessen voor dames alsmede Woensdagmiddag lessen voor ... ren stop gezet. Wij vestigen er even de aandacht op, dat het tot der bericht eveneens niet mogelijk om 's avonds te tennissen. De ... mene Vergadering, die Vrijdag gehouden zou worden, wordt eveneens uitgesteld.

HET BRITSE OORLOGSCABINET.

Zittend v.l.n.r.: Sir John Anderson, president van de Raad; Winston Churchill, minister-president; Clement R. Attlee, Lord Zegelbewaarder; Anthony Eden, minister van Buitenlandse Zaken.

Staande v.l.n.r.: Arthur Greenwood, minister zonder portefeuille; Ernest Bevin, minister van Arbeid; Lord Beaverbrook, minister van Oorlogsmateriaal en Sir Kingsley Wood, kanselier van de Schatkist.